

Dz.U. 1996 Nr 127 poz. 593

USTAWA
z dnia 12 września 1996 r.

o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 35, poz. 230, z 1984 r. Nr 34, poz. 184, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 73, poz. 431, z 1991 r. Nr 73, poz. 321 i Nr 94, poz. 419 oraz z 1993 r. Nr 40, poz. 184) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 1 po wyrazach "administracji państwowej" dodaje się wyrazy "oraz samorządu terytorialnego";
- 2) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Zadania, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w założeniach polityki społeczno-gospodarczej w postaci Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatwierdzanego przez Radę Ministrów.";
- 3) art. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"Art. 3. 1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest celem działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej "Agencją".

2. Agencja podlega Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

3. Do zadań Agencji należy w szczególności:

 - 1) przygotowywanie projektu Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz projektu podziału środków na jego realizację,
 - 2) opiniowanie i przygotowywanie projektów aktów prawnych oraz planów działań w zakresie polityki dotyczącej alkoholu i problemów alkoholowych,
 - 3) prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, opracowywanie ekspertyz oraz opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 4) udzielanie merytorycznej pomocy samorządom, instytucjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym, realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz zlecanie i finansowanie realizacji tych zadań,

- 5) współpraca z pełnomocnikami wojewodów do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 6) koordynacja i inicjowanie działań zwiększających skuteczność i dostępność leczenia odwykowego,
 - 7) zlecanie i finansowanie zadań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 - 8) współpraca z organizacjami i instytucjami międzynarodowymi prowadzącymi działalność w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Agencja jest państwową jednostką budżetową.
 5. Agencją kieruje Dyrektor, powoływany i odwoływany przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.
 6. Organizację Agencji określa statut, nadany przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.
- Art. 4. 1. Wojewoda realizuje zadania, o których mowa w art. 1 i 2, w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Wojewoda odpowiada za koordynację przygotowania i realizację programu, o którym mowa w ust. 1, udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziała z centralnymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
 3. W celu realizacji programu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda może powołać pełnomocnika.
 4. Środki finansowe na prowadzenie działań, o których mowa w ust. 2, ujmują się w budżecie wojewody.";

4) po art. 4 dodaje się art. 4¹ w brzmieniu:

"Art. 4¹. 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
 - 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
 - 4) ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
 - 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

3. Rady gmin powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych nie stosuje się przepisów art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261 i Nr 106, poz. 496).
4. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoba przeszkolona w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.";

5) skreśla się art. 8;

6) art. 9 otrzymuje brzmienie:

"Art. 9. 1. Obrót hurtowy napojami alkoholowymi może być prowadzony tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Ministra Przemysłu i Handlu.

2. Do zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713 oraz z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199), o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.
3. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, wydaje się oddzielnie na obrót następującymi rodzajami napojów alkoholowych:
 - 1) piwem,
 - 2) napojami alkoholowymi (z wyjątkiem piwa) o zawartości do 18% alkoholu oraz winem, z zastrzeżeniem pkt 3,
 - 3) wyrobami spirytusowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu oraz winami importowanymi o zawartości powyżej 22% alkoholu.
4. Zezwolenia na obrót hurtowy wydaje się na czas oznaczony:
 - 1) napojami alkoholowymi, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 - nie dłuższy niż 2 lata,
 - 2) napojami alkoholowymi, o których mowa w ust. 3 pkt 3 - nie dłuższy niż rok.
5. W razie zmiany stanu faktycznego lub prawnego podmiotu gospodarczego, w stosunku do danych zawartych w zezwoleniu, podmiot gospodarczy jest zobowiązany do zgłoszenia zmiany Ministrowi Przemysłu i Handlu w terminie 14 dni od dnia jej powstania.
6. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, cofa się w przypadku:
 - 1) nieprzestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi określonych w ustawie,
 - 2) nieprzestrzegania warunków określonych w zezwoleniu,
 - 3) wprowadzenia do obrotu napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł,

- 4) powtarzającego się zakłócania porządku publicznego w miejscu obrotu,
 - 5) popełnienia przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez osobę odpowiedzialną za działalność podmiotu gospodarczego posiadającego zezwolenie.
7. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, wygasają w przypadku:
- 1) likwidacji podmiotu gospodarczego lub zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia hurtowego obrotu napojami alkoholowymi,
 - 2) utraty warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia,
 - 3) upływu terminu ważności zezwolenia,
 - 4) zmiany podmiotu gospodarczego, któremu udzielono zezwolenia.
8. Minister Przemysłu i Handlu może - na wniosek podmiotu gospodarczego, którego zezwolenie wygasło z przyczyn wymienionych w ust. 7 pkt 1, 2 i 4 - określić termin przeznaczony na wyprzedaż posiadanych zapasów napojów alkoholowych. Termin ten nie może być dłuższy niż 3 miesiące, od dnia stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia.
9. Podmiot gospodarczy, któremu cofnięto zezwolenie, może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia, nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.";

7) po art. 9 dodaje się art. 9¹ w brzmieniu:

"Art. 9¹. Sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, prowadzi się w wyodrębnionych punktach sprzedaży, którymi są:

- 1) sklepy branżowe ze sprzedażą napojów alkoholowych,
- 2) wydzielone stoiska w innych placówkach handlowych.";

8) art. 10 otrzymuje brzmienie:

"Art. 10. Akty prawne wpływające na strukturę cen napojów alkoholowych powinny służyć ograniczaniu spożycia tych napojów oraz zmianie struktury ich spożycia na rzecz napojów o niskiej zawartości procentowej alkoholu.";

9) w art. 11:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Na wydatki związane z realizacją Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeznacza się corocznie z budżetu państwa środki w wysokości 1% podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych.",

b) skreśla się ust. 3;

10) po art. 11 dodaje się art. 11¹ w brzmieniu:

"Art. 11¹. 1. W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18.

2. Opłatę za zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, ustala się w wysokości odpowiadającej urzędowej cenie detalicznej:
 - 1) 5 litrów spirytusu luksusowego za każdy rok objęty zezwoleniem - na sprzedaż napojów zawierających do 18% alkoholu,
 - 2) 20 litrów spirytusu luksusowego za każdy rok objęty zezwoleniem - na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.
 3. Opłatę, o której mowa w ust. 2, podwyższa się:
 - 1) o 50% w przypadku punktów sprzedaży, których wartość sprzedaży wyrobów alkoholowych w roku poprzednim przekroczyła równowartość 10 000 ECU,
 - 2) o 100% w przypadku punktów sprzedaży, których wartość sprzedaży wyrobów alkoholowych w roku poprzednim przekroczyła równowartość 30 000 ECU.
 4. Opłata, o której mowa w ust. 1, wnoszona jest do kasy gminy w rocznych okresach, wraz z pisemnym oświadczeniem o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim.";
- 11) w art. 12 w ust. 2 po wyrazie "alkoholowych" skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy "i warunki sprzedaży tych napojów.";
- 12) w art. 14 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- "6. W innych nie wymienionych miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.";
- 13) w art. 16 w ust. 1 skreśla się wyraz "regulaminowym";
- 14) w art. 18:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje tych napojów:

 - 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu,
 - 3) powyżej 18% zawartości alkoholu."
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Zezwolenia na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się tylko wtedy, gdy punkt sprzedaży spełnia warunki sprzedaży i usytuowania odpowiadające zasadom określonym przez radę gminy zgodnie z art. 12 ust. 2."
 - c) w ust. 6:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) powtarzającego się, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez daną placówkę,"

- w pkt 3 wyraz "wprowadzania" zastępuje się wyrazem "wprowadzenia",
 - w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem,
 - po pkt 4 dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:
 - "5) przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4,
 - 6) popełnienia przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez osobę odpowiedzialną za działalność podmiotu gospodarczego posiadającego zezwolenie.",
 - d) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:
 - "7a. Podmiot gospodarczy, któremu cofnięto zezwolenie, może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.",
 - e) w ust. 8:
 - w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem,
 - po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
 - "5) nie dokonania kolejnej wpłaty za zezwolenie w terminie miesiąca od rozpoczęcia kolejnego roku ważności zezwolenia.";
- 15) po art. 18 dodaje się art. 18¹ w brzmieniu:
- "Art. 18¹. Na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w czasie i w miejscu organizowanych imprez odbywających się na wolnym powietrzu - podmiotom gospodarczym posiadającym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych mogą być wydawane jednorazowe zezwolenia, do których nie stosuje się przepisów art. 18.";
- 16) w art. 20 skreśla się ust. 2 oraz oznaczenie ust. 1;
- 17) w art. 22 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie "organizację" dodaje się wyrazy ", kwalifikacje personelu";
- 18) art. 23 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 23. 1. Członkowie rodziny osoby uzależnionej od alkoholu, dotknięci następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną, uzyskują w publicznych zakładach opieki zdrowotnej bezpłatne świadczenia zdrowotne w zakresie terapii i rehabilitacji współuzależnienia oraz profilaktyki.
2. Dzieci osób uzależnionych od alkoholu, dotknięte następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, uzyskują bezpłatnie pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną w publicznych zakładach opieki zdrowotnej i publicznych poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.
3. Pomoc niesiona dzieciom przez osoby lub instytucje może być udzielona wbrew woli rodziców lub opiekunów będących w stanie nietrzeźwym.";
- 19) w art. 42 wyrazy "Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska" zastępuje się wyrazami "Minister - Szef Urzędu Rady Ministrów";

20) w art. 43:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy "aresztu, ograniczenia wolności albo",
- b) w ust. 3 wyrazy "art. 14 ust. 1-6" zastępuje się wyrazami "art. 14 ust. 1 i ust. 3-6" oraz skreśla się wyrazy "ograniczenia wolności do 3 miesięcy albo";

21) w art. 44 skreśla się wyrazy "pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo";

22) art. 45 otrzymuje brzmienie:

"Art. 45. Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13 ust. 1 i 2:

- 1) dostarcza napoje alkoholowe do miejsc sprzedaży lub
 - 2) nie uwidacznia informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
- podlega karze grzywny.";

23) po art. 45 dodaje się art. 45¹-45³ w brzmieniu:

"Art. 45¹. Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 44 i art. 45 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 45². 1. Kto wbrew postanowieniu zawartemu w art. 13 ust. 3 prowadzi reklamę napojów alkoholowych,

podlega karze grzywny od 10 000 do 500 000 złotych.

2. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

3. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności podmiotu gospodarczego, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za zlecenie lub prowadzenie reklamy napojów alkoholowych.

Art. 45³. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom prowadzi obrót hurtowy napojami alkoholowymi,

podlega karze grzywny od 10 000 zł do 500 000 zł.

2. W wypadkach mniejszej wagi sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega karze grzywny do 5 000 zł.

3. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

4. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności podmiotu gospodarczego, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za wprowadzenie napojów alkoholowych do obrotu hurtowego.";

24) w art. 50 skreśla się ust. 2 oraz oznaczenie ust. 1;

25) użyte w art. 25, art. 26 ust. 3 i art. 40 ust. 5 w różnych przypadkach wyrazy "komisja do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi" zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami "gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych".

Art. 2.

Komisje do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi, działające na podstawie dotychczasowych przepisów, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych.

Art. 3.

1. Dotychczasowe zadania i kompetencje Pełnomocnika Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, zadaniami i kompetencjami Agencji, o której mowa w art. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Projekt statutu Agencji przygotowuje Dyrektor Agencji w terminie 30 dni od dnia powołania na stanowisko.

Art. 4.

1. Podmioty, którym na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów wydano zezwolenia na obrót hurtowy piwem, winami, miodami pitnymi oraz innymi napojami o zawartości do 18% alkoholu (bez piwa) na czas nie oznaczony, przedłożą Ministrowi Przemysłu i Handlu, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy, posiadane zezwolenia w celu oznaczenia terminu ich ważności na 2 lata od dnia oznaczenia, bez pobierania opłaty skarbowej.
2. W przypadku nieprzedłożenia zezwolenia w terminie określonym w ust. 1, zezwolenie wygasa.

Art. 5.

Wygasają, z dniem 31 grudnia 1996 r., zezwolenia na prowadzenie obrotu hurtowego wyrobami spirytusowymi, wydane na czas nie oznaczony na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów.

Art. 6.

Do spraw o wydanie zezwolenia na prowadzenie hurtowego obrotu napojami alkoholowymi, wszczętych, a nie zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, mają zastosowanie przepisy tej ustawy.

Art. 7.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 8.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.